

Tre Kronor en poppis 80-åring

Sammanställning: Anders Feltenmark

Svenska hockeylandslagetets spelare fick Tre Kronor på sina tröjor för drygt 80 år sedan, den 12 februari 1938. Med Tre Kronor på tröjorna har vi vunnit elva VM-guld (1953, 1957, 1962, 1987, 1991, 1992, 1998, 2006, 2013, 2017 och 2018) och två OS-guld (1994 och 2006).

Det var två män som gav landslaget symbolen Tre Kronor. Birger Nilsson, mångårig ledare i AIK, och Herman Carlsson, som bland annat var målvakt i landslaget, var båda av den åsikten att den gula landslagströjan med svenska flaggan på inte dög. Den dög särskilt inte med tanke på att andra länder och klubbars tröjor såg både roligare och tuffare ut.

Birger Nilsson, som var väl bevandrad i historia, hade läst mycket om symbolen Tre Kronor. Enligt vår historia kommer namnet Tre Kronor från namnet Tre Heliga Kungar som var det västerländska namnet på de tre vise männen som kom till Betlehem för att fira Jesu födelse.

Birger Nilsson kände till Albrekt III Hertig av Mecklenburg, som levde 1340-1412, och var kung i Sverige under tiden 1364-1389. Han hade symbolen Tre kronor i sin familjescöld. Det var år 1364 som Tre Kronor för första gången börjande användas som officiell symbol för Sverige.

Men Tre kronor hade redan då varit en välkänd och högt respekterad symbol i över hundra år. Birger Nilsson visste från sagorna om brittiske kung Arthur att han hade Tre Kronor i sin scöld. Det finns illustrationer ända från 1200-talet där man kan se Tre Kronor i kung Arthurs familjescöld.

Birger Nilsson hade också läst om slottet Tre Kronor i Stockholm som brann ned den 7 maj år 1697. Han hade förstås också sett Tre Kronor på toppen av stadshuset i Stockholm.

– Dessa Tre Kronor ska vi ha på våra tröjor som ska vara blå, sa Birger Nilsson och Herman Carlsson instämde.

Vår första VM-turnering med Tre Kronor på tröjorna spelade i Prag i Tjeckoslovakien 1938. Vi började med att förlora mot Kanada som vann med 3-2 den tolfte februari och till slut hamnade vi på en femteplats i turneringen.

Men det svenska hockeylandslaget är förstås äldre än så. Landslaget var faktiskt det första ishockeylaget i Sverige.

Det började med att vi inbjöds att spela i sommar-OS (!) i Antwerpen i Belgien 1920. Tre män var drivande krafter för att Sverige skulle skicka ett lag.

Raoul LeMat, biografdirektör från Amerika, Anton Johansson, en stor ledare inom svensk fotboll och den svensk-amerikanske sportledaren Ernest Viberg såg till att Sverige deltog i OS där den första stora världsomfattande ishockeyturneringen för amatörer spelades.

Spelarna i det svenska landslaget kom från bandyklubbarna IK Göta i Stockholm och från Uppsalakamraterna i Uppsala. Det var i slutet av april och det fanns inte längre någon is i Sverige. Så de tre ledarna fick lära bandyspelarna spela ishockey i en av de trånga korridorerna på Stockholms Stadion under några veckors tid. Efter dessa lektioner åkte sedan det svenska ishockeylandslaget till de Olympiska Spelen.

Sverige startade på ett lysande sätt genom att besegra värdlandet Belgien med 8-0. Erik Burman, IK Göta, var mannen som sköt Sveriges historiska första mål.

Han sköt totalt fyra mål i denna vår första landskamp någonsin.

Sverige slutade turneringen med att spela en bronsmatch mot Tjeckoslovakien. Tjeckerna vann med 1-0 men fjärdeplatsen i OS-turneringen sågs ändå som en stor framgång.

Året därpå, 1921, spelades den första ishockeymatchen i Sverige. IFK Uppsala slog tyska Berliner Schlittshuhclub med 4-1. Matchen spelades på Stockholms Stadion som för övrigt var OS-arena under sommar-OS i Stockholm 1912.

Hockeyn fick ett uppsving detta år eftersom vi fick äran att vara värd för Europamästerskapen. Men av de inbjudna lagen kom bara Tjeckoslovakien. Sverige fick därmed chans till revansch för förlusten i OS året före. Den chansen tog Sverige som vann den enda matchen som spelades i EM mot Tjeckoslovakien med 7-4. Matchen spelades på Stockholms Stadion den 23 februari.

Den första matchen i Sverige och EM gav hockeyn en rejäl skjuts. Hockeyklubbar i Stockholmsområdet började spela mot varandra om Svenska Mästerskapet och senare startades även hockeylag i städer som Västerås och Södertälje.

1920-talet var ett hektiskt årtionde för svensk ishockey. Vi deltog i tre OS-turneringar (1920, 1924 och 1928).

Svenska Ishockeyförbundet bildades 17 november 1922 och dess förste ordförande blev affärsmannen Isaac Westergren från Gävle. Han var bland annat den som introducerade spikskor i Sverige.

Det har spelats om Svenska Mästerskapet nästan varje år sedan starten 1922 (79 gånger). Tre år kunde Svenska Mästare inte utses. Serien kunde inte spelas färdig 1939 på grund av dåligt väder. Dåligt väder var också orsaken 1949 då det i stället utsågs Svenska Seriemästare. SM spelades inte heller 1952 utan även då blev seriesegrarna utsedda till Svenska Seriemästare.

Sverige har deltagit i 67 VM/OS-turneringar. VM 2004 blir den 68:e turneringen av VM/OS-kaliber.

Den första ishockeyarenan inomhus var Ahrenbergs flyghangar på Lindarängen i Stockholm. Den invigdes den 5 december 1931.

Den första moderna ishallen i Sverige är Rosenlundshallen i Jönköping och den togs i bruk den 11 december 1958.

För mer information titta gärna i följande böcker:

Årets Ishockey 1957, Strömbergs Förlag, Pucken, Strömbergs Förlag, 1972.
”Tre Kronor - Ett landslag” av Bobby Byström, Strömberg Förlag, 1995.